

Beszámoló jelentés a Nehézipari Műszaki Egyetem TDK Karsthidrológiai Szakcsoport
1977. évi munkájáról

Csoportunk 1977-ben folytatta feltáró munkáját és tudományos kutatásait a Bükk-fennsík.

1977-ben a Zsivány-barlangra, Pécsi bontásra, a Király Lajos-barlangra, az István-lápai-barlangra, az Egyetem-többrre, a Fekete-barlangra és a Kismező-Lusta-völgy közötti területre kértünk az OTvH-tól kutatási engedélyt.

Részletes beszámoló

a/ Táborok

Az év folyamán a tanulmányi szabadsághoz 1 azodva 3 tábort szerveztünk. Két egyhetest és egy kéthetest, amelyeknek átlagos létszáma 12 fő volt.

1/ Téli tábor

1977. január 31-től február 6-ig a tábor programja az István-lápai-barlang továbbkutatása lett volna. Az István-lápai lezárássokra azonban a magas karstvizállás következtében elzáródott szifonok miatt nem kerülhetett sor. Ehelyett a Fekete-barlangban, az Egyetem-többrben és a Fenyves-réten dolgoztunk.

Az Egyetem-többrben négy ember négy alkalommal dolgozott. A szálkőzet repedésének tágitásával 13⁴ munkaórát töltöttünk.

A Fekete-barlangban fotóztunk és eltávolítottunk egy 2-3 q-ás követ az egyik akna tezejéről, mert veszélyesen ingott. A barlangban 51 órát töltöttünk.

A Fenyves-réten egy új barlangot tártunk fel, amelyik a Szendvics-barlang nevet kapta. A 18 m mély barlang feltárásának időszükséglete 180 óra volt. A fentiekén kívül elvégeztük a MEAFC Barlangkutató csoport részére a szokásos osepégésmérést a Vizes-barlangban. Két alkalommal jártunk az István-lápai-barlangban, amikor be- és kiszertük a köteleinket.

2/ Nyári tábor

1977. augusztus 26-tól szeptember 9-ig István-lápa.

A kéthetes táborozás alatt az István-lápai-barlangot akartuk lezárni. Ehhez 3 helyről ígértek támogatást: a Barlangtani Intézettől, a Miskolci Vízművektől és az LKM mészkőbányájától.

A lezárási terveket a Borsodi Szénbányák Bányafejlesztési és Komplex Szocialista Brigádja brigádmunkában készítette el. A lezárni kívánt új bejárat bányászati módszerrel, robbantással mélyült volna. A robbantásokat az LKM mészkőbányája vállalta. A lezáráshoz szükséges nyersanyagokat a Vízművek ígérte beszerezni és felszállítani. Az egyéb költségeket és a munkabért az OTvH fizette volna ki. Azonban a táborozás előtti héten a Vízművek megváltoztatta ígértét és a méretre hajlitott vas, kevert beton beszerzése és felszállítása helyett pénzt ajánlott fel. Ennek a felajánlott pénznek a számlánkra való tényleges átutalása viszont csak novemberben történhetett meg, a Barlangtani Intézet pedig nem tudott előre fizetni. Ezért a mészkőbányával úgy állapodtunk meg, hogy amíg nem

lesz pénz, addig nem robbantanak, hanem a szocialista brigádmozgalom keretében segítenek nekünk a kézi jóvesztésben és a tábor idejére felvontattak egy légsűrítőt pikamerakkal.

A légkalapáccsal való munkának minden előnyét kihasználva is csak 2,5 m-t tudtunk előre haladni az új bejárattal az igen szivós kőzetben. A táborozás két hete alatt végzett munkáink:

Három lábat és a peregéstől védő ácsolatot készítettünk a leendő bejárat fölé. Elvégeztük a kiviteli tervben előírt földmunkákat: 15 m² talajt mozgattunk meg. A bejáratától nem messze egy 2x3 méteres felvonulási épületet emeltünk a cement majdani tárolásához. Hőszubérotól Északra 16 órán át bontottunk egy tübröt, bejutás nem történt.

A Szent István-lápa területén geológiai megfigyeléseket a két hét alatt folyamatosan végeztünk. Felszíni bejárást a Bükk déli területeire két alkalommal tettünk. A Szt. István-lápan egy régi elagyagosodott forrást találtunk, amelynek elkezdtük a kitisztítását. Egy alkalommal bontottunk az Egyetem-tübrben és egy lezárást hajtottunk végre az István-lápa nyugati ágába.

3. Őszi tábor

1977. november 4-től november 9-ig Létrástető.

A táborozás során a Fekete-barlang feletti terepen végeztünk geofizikai méréseket. Első lépésben geodéziailag kitűztük a felszíni mérőhálózatot, majd a hátralévő napokban mintegy 30 mérést végeztünk. Vertikális elektromos szondázásokat hajtottunk végre. Egy-egy VESZ mérés ideje másfél - két óra volt. A mérések célja, hogy pontosabban megismerhessük a terület települési viszonyait, és elhatároljuk a felszínen egyébként nehezen követhető képződményeit. A mérések kiértékelését tavasszal fogjuk befejezni. A geofizikai mérésekkel párhuzamosan több tuot kőzetmintát gyűjtöttünk, és geológiai leírásokat készítettünk bejárásaink során. A tábor ideje alatt folyamatosan tovább mélyítettük az István-lápai-barlang új bejárati aknáját. 380 munkaórát teljesítettünk, átlagos létszámunk 6 fő volt.

b/ Hétvégi munkautrák

A Bükk-hegység közelsége révén, szinte minden szombat-vasárnap lehetőségünk nyílt a barlangi munkákra. A hétvégeken kutatási területünkön átlagosan 6-7 fő dolgozott. A munkák geofizikai mérésekből, robbantásból, bontásból, járatbiztosításból, barlangbejárásból, térképezésből, fotózásból, kőzetminta gyűjtésből, geológiai megfigyelésből álltak.

1/ István-lápai-barlang

Az év eleje a barlang lezárás előkészületeinek jegyzében telt el. A lezárási terv és a költségvetés elfogadtatása után a lezáró vasajtót készítettük el.

Nyár végén kezdtük el az új bejárati akna mélyítését. Először légkalapáccsal dolgoztunk, de a szivós mészkősziklát csak robbantással tudtuk eredményesen aprítani. Az év végéig 9 m-t haladtunk lefelé.

Négy alkalommal szálltunk le a barlangba. Megfigyeléseket végeztünk a majdani elektronikus vízszintészelelő detektor optimális elhelyezéséhez. A tervek szerint a detektor piezokerámiából készül, amely által nyújtott elektromos jelet felerősítve a felszínen folyamatosan mérnénk.

2/ Király Lajos-barlang

A barlang legmélyebb pontját a Kut-at négy alkalommal bontottuk. Ujabb részbe még nem sikerült bejutni.

3/ Ervetem-töbör

A bontás továbbra is reménykeltő. Megfelelő, a vésőnél és kalapáccsnál hatékonyabb eszközökkel gyorsabban haladna a munka. Hat hétvégen dolgoztunk a szombolyban, jelentős mintegy 10 méteres előrehaladás történt.

4/ Fekete-barlang

Hétfői turáink során 15-ször szálltunk le a barlangba. Tovább térképeztük a járatokat. Sokat fotóztunk. A barlang legmélyebb pontján továbbfolytattuk a már elkezdett bontásunkat - sikerrel. 80 m új szakaszt tártunk fel. Tavasszal befejeztük a bejáratú akna felső szakaszának ácsolását, az alsó rész biztosítása azonban még megoldatlan.

Lévay Tibor